KARÁCSONYI OLVASÓMŰHELY

Balázs Ágnes

Áramszünet

Tartalmas irodalmi feldolgozó • 2. osztály

Beszélgetés, családi történetek és közös idő

Olvasás • képes feladatok • szövegértés • mondatalkotás

Tanítói útmutatóval és megoldásokkal

www.kisfelfedezokklub.hu

Találkozás az eredeti művel

Két rövid eredeti idézet • a kihagyást […] jelöli

„Tegnap este áramszünet volt nálunk.”
[…]
„Azt szeretném, ha nálunk minden este áramszünet lenne.”

Írj két közös programot, amelyhez nem kell képernyő! Ezek közül melyiket próbálnád ki egy barátoddal?

A történet első és utolsó mondatát olvasod. Az idézetek közötti eseményeket
a teljes szöveg közös elolvasásával ismerjétek meg! A forrás ingyenesen megnyitható.

Forrás és olvasás

Balázs Ágnes: Áramszünet. Pehelyszárnyak, Kálvin Kiadó, 2022, 41. o.
Online szövegközlés: Református Tananyagtár, 7.1 Gyertya körül, letölthető dokumentum.

Az eredeti forrás megnyitása

Miért meglepő az utolsó mondat? Először csak találgass, majd olvasás után ellenőrizd a gondolatodat!

Mi változott azon az estén?

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Kezdés és befejezés

Mi történik az elején? Mit szeretne a beszélő a végén? Miért meglepő ez első hallásra? Írj két mondatot!

Ki mesél?

Gyerek vagy felnőtt lehet az elbeszélő? Keress egy nyelvi jelet a teljes szövegben! Másold le a jelet, és mondd el az érved!

Képernyő helyett

Mit csinál együtt a család? Írj két cselekvést! A szövegből ellenőrizd a válaszodat!

A kívánság mögött

Szerinted valójában mire vágyik az elbeszélő? Írj egy mondatot! Hogyan lehetne ezt áramszünet nélkül is megvalósítani?

Fények és közös programok

Nézd meg a hat képet! A betűjelükkel is válaszolhatsz.

A

zseblámpa

B

LED-gyertya

C

könyv

D

együtt olvasás

E

csengő

F

közös figyelem

A mű és a képek

Melyik képek segítenek felidézni a szöveg hangulatát? A LED-gyertya a mi eszközjavaslatunk. Milyen fényforrást említ az eredeti mű?

Tervezz közös estét!

Válassz két képet! Írj hozzájuk két olyan programot, amelyhez nem kell televízió vagy számítógép. Mivel kezdődne az este?

Kimondott és kikövetkeztetett

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Biztos vagy következtetés?

Írd: SZ, ha a teljes szöveg kimondja; K, ha következtetés!
… A család együtt nevetett.
… Jólesett nekik a közös figyelem.
Indokold a második döntésed!

Egy jó kérdés

Melyik kérdés segít tovább mesélni?
A: Jó volt?
B: Mi volt a legviccesebb rész?
Írj te is egy nyitott kérdést!

Eseménysor

A teljes műből válassz három mozzanatot! Írd le őket röviden a sorrendjükben! Használd: először, aztán, végül.

Másik nézőpont

Képzeld el, mit mondana egy másik családtag erről az estéről! Írj két saját mondatot! Jelezd, hogy ez a te elképzelésed!

Fényes szavak

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Szótagold!

áramszünet • gyertya • család
beszélgetés • történet • nevetés
Írd le kötőjelekkel!

Ellentétek

Írd a párjukat!
világos – … hangos – …
együtt – … vidám – …
Két szóval írj egy mondatot!

Mit csinálunk együtt?

Válogasd ki a közös beszélgetéshez illő szavakat!
meghallgat • félbeszakít • kérdez
figyel • kinevet • válaszol
Egy választásodat indokold!

Szóépítés

Írd le egy szóként!
áram + szünet
zseb + lámpa
mese + könyv
Válassz egyet, és magyarázd meg!

Beszélgető mondatok

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Írj kérdéseket!

A válaszokhoz alkoss kérdést!
A nagypapám mesélt.
Az asztal körül ültünk.
Egy régi kirándulásról beszéltünk.

Kapcsold össze!

Válassz kapcsolószót: mert / ezért!
Sötét lett, … elővettük a lámpát.
Nevettünk, … vicces volt a történet.
Írd le a kész mondatokat!

Javítsd a mondatot!

Másold le helyesen!
miről meséltél tegnap
a család együtt nevetett
Nagybetű és mondatvégi jel is kell!

Ne szakíts félbe!

Hogyan jeleznéd kedvesen, hogy kérdeznél? Írj két udvarias mondatot!
Kezdheted így: Ha befejezted…

A történetek doboza

Saját gyakorlószöveg • nem az eredeti mű részlete

Eszter egy üres cipősdobozt tett az asztalra. Három kis cédulát dobott bele: kirándulás, meglepetés, kedvenc játék. A család tagjai sorban húztak. Nagymama a kirándulást választotta, és elmesélte, hogyan tévedt el egyszer az állatkertben. Eszter megkérdezte, ki segített neki. Utána apa következett, majd Eszter is elmondta a saját történetét. Amikor lejárt a megbeszélt fél óra, még senki sem akarta abbahagyni. Elhatározták, hogy a következő héten új témákat írnak.

Keresd vissza!

Milyen témák kerültek a dobozba? Ki mesélt először? Mit kérdezett Eszter? Mennyi időt terveztek?

Gondold tovább!

Mi mutatja, hogy jól érezték magukat? Írj egy bizonyítékot a szövegből, majd két új témát a következő alkalomra!

Közös este, közös terv

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Olvasd a beosztást!

18:00 előkészítés; 18:10 történetmesélés; 18:25 közös játék; 18:45 pakolás. Mikor kezdődik a játék? Mi van a mesélés előtt?

Időnyomozó

Meddig tart az előkészítés? Hány perc jut a történetekre? Hány perc a játék a terv szerint? Számolj lépésekben!

Mindenki szóhoz jut

Négyen vagytok. Találj ki szabályt arra, hogy mindenki mesélhessen! Hogyan jelezhetitek, ha valaki még nem került sorra?

Biztonságos ötletek

A közös játékhoz válassz: LED-gyertya, zseblámpa. Írd le, melyiket mire használnád! Valódi gyertyát csak felnőtt kezeljen; a mi játékunkhoz nem szükséges.

Egy emlékezetes közös este

Olvass figyelmesen! Válaszolj, jelölj, írj és indokolj!

Ötletgyűjtő

Írhatsz valódi vagy elképzelt estéről.
Kikkel voltál? Hol? Mi történt?
Mi volt meglepő vagy kedves?
Mit éreztél a végén?
Írj kulcsszavakat és készíts jelenetrajzot!

Írj 4–5 mondatot!

Adj címet! A történetednek legyen eleje és vége.
Legalább egy mondatban szerepeljen egy kérdés vagy egy megszólalás.
Olvasd vissza, majd javítsd a nagybetűket és az írásjeleket!

Képes szókincsjáték

Képes szókereső • keresés, szótagolás és mondatalkotás

Keresd meg az öt szót! Balról jobbra vagy fentről lefelé olvashatod őket.

A	E	S	T	E	A	M	K	K
O	R	S	T	A	E	E	L	O
U	A	A	L	R	U	S	Á	O
K	O	O	S	E	O	E	M	S
E	U	U	A	U	K	K	P	U
R	L	U	A	T	T	E	A	L
R	K	S	K	F	É	N	Y	S
T	C	S	A	L	Á	D	T	K
S	T	O	K	L	R	S	S	T

Keresett szavak: FÉNY, MESE, CSALÁD, LÁMPA, ESTE

Válassz kettőt, és írd le szótagolva!

Kép és szó

Nevezd meg a képeket! Melyik ad fényt? Melyikhez kapcsolható a mese szó? Írd le a választ!

Gondolatból mondat

Írj két kérdést egy mesélő felnőttnek! Olyan kérdés is legyen, amelyre nem elég az igen vagy a nem!

Történetindító kártyák

Vágjátok szét! Párokban húzzatok egy kártyát, és oldjátok meg a feladatát.

Egy kirándulás

Hol kezdődött? Mi történt útközben?

Egy meglepetés

Kit ért váratlan öröm?

Egy könyv

Melyik szereplőt hívtad volna vendégségbe?

Egy kedves tett

Ki segített, és hogyan?

Egy sötét este

Mi adott fényt vagy biztonságot?

Egy téli nap

Mit vettetek fel? Hová indultatok?

Egy közös játék

Mi volt a szabály? Ki mit csinált?

Egy ajándék

Miért volt emlékezetes?

Egy vicces eset

Mitől nevettek a szereplők?

Egy új barát

Hogyan kezdtek beszélgetni?

Egy jó ötlet

Milyen gondot oldott meg?

Egy nyugodt perc

Mit láttál, hallottál, éreztél?

Tanítói útmutató és forrásjegyzet

Válogatható feladatok több alkalomra • nem egyetlen tanórára

Előkészítés és használat

Előbb csak az első és utolsó mondatot olvassuk. A jóslatok után következzen a teljes rövid szöveg. A személyes családi élmény helyett elképzelt, biztonságos helyzetről is lehessen beszélni.
Az eredeti művet közösen olvassuk vagy hallgassuk meg. A saját gyakorlószövegek külön jelölést kaptak. A lapokból alkalmanként 2–3 feladatot válasszunk; nem szükséges mindet egyszerre megoldani.

Segítség és többletfeladat

Támogatás: rövid szakaszonként olvassunk, a kérdőszót jelöljük, előbb szóban fogalmazzuk meg a választ. Engedjünk páros olvasást.
Haladóknak: a válasz mellé szövegbeli bizonyíték, új kérdés vagy második megoldás is kerüljön. A hosszabb írás választható.

Javasolt foglalkozások

1. alkalom, 35–45 perc: címjóslás, felolvasás, képes válogatás, szövegbeli nyomok.
2. alkalom, 35–45 perc: szókincs, mondatok, önálló rövid olvasás.
3. alkalom, 35–45 perc: saját szöveg, páros kártyajáték, visszajelzés.
Eszközök: ceruza, színes ceruzák, olló, ragasztó.

Értékelés és szöveghűség

A nyitott feladatoknál több megoldás jó. A szövegre támaszkodást, a világos mondatot és a figyelmes együttműködést értékeljük.
Két rövid idézetet közlünk. A teljes mű a megadott szerkesztőségi forrásból olvasható. A hosszabb gyakorlótörténet és a helyzetkártyák saját szövegek.
A saját feladatok és illusztrációk a Kis Felfedezők Klub számára készültek; a képek nem az eredeti könyvek illusztrációi.

Megoldások és minták • első rész

Zárt feladatok megoldása • nyitott feladatoknál minták és ellenőrzési szempontok

Mi változott azon az estén?

Az áramkimaradástól a kellemes közös estéig jutunk. Gyerekre utal az „anyu”, „apu” szóhasználat. Mesélnek, nevetnek. A kívánság a közös figyelemre, beszélgetésre utalhat.

Fények és közös programok

Az eredeti szöveg gyertyát említ; a képen LED-gyertya szerepel. Program például közös felolvasás, beszélgetés, árnyjáték elemlámpával. A képekből következő ötlet saját kiegészítés.

Kimondott és kikövetkeztetett

SZ, K. A nevetés szerepel a szövegben; a figyelem jóleső hatása értelmezés. B részletesebb elbeszélést hív elő. Az eseménysor szöveghű, az új nézőpont saját kiegészítés legyen.

Fényes szavak

á-ram-szü-net, gyer-tya, csa-lád, be-szél-ge-tés, tör-té-net, ne-ve-tés. Sötét, halk/csendes, egyedül, szomorú. Meghallgat, kérdez, figyel, válaszol. Áramszünet, zseblámpa, mesekönyv.

Beszélgető mondatok

Ki mesélt? Hol ültetek? Miről beszéltetek? Ezért; mert. Miről meséltél tegnap? A család együtt nevetett. Udvarias példa: Ha befejezted, kérdezhetek valamit?

Visszajelzés a gyereknek

Megtaláltad a fontos részletet? A mondatod válaszol a kérdésre? Nagybetűvel kezdtél, és kitetted a mondatvégi írásjelet? Egy javítandó részletet válassz, majd javítsd ki!

Megoldások és minták • második rész

Zárt feladatok megoldása • nyitott feladatoknál minták és ellenőrzési szempontok

A történetek doboza

Kirándulás, meglepetés, kedvenc játék. Nagymama kezdett. Eszter a segítőre kérdezett rá. Fél órát terveztek. Nem akarták abbahagyni, és újabb alkalmat terveztek.

Közös este, közös terv

Játék 18:25-kor; előtte a történetmesélés, a mesélés előtt előkészítés. Idők: 10, 15, 20 perc. A körben haladás vagy jelzőtárgy segíthet a megszólalásban. LED-gyertya és elemlámpa megfelelő.

Egy emlékezetes közös este

A valós és elképzelt történet is jó. Legyen követhető esemény, szereplő, helyszín és befejezés. Egy kérdés vagy megszólalás színesítse a szöveget; a személyes megosztás önkéntes.

Képes szókincsjáték

FÉNY: 7. sor, 5. oszlop, jobbra; MESE: 1. sor, 7. oszlop, lefelé; CSALÁD: 8. sor, 2. oszlop, jobbra; LÁMPA: 2. sor, 8. oszlop, lefelé; ESTE: 1. sor, 2. oszlop, jobbra. Zseblámpa, könyv, együtt olvasó család. A lámpa világít; a mese a könyvhöz és a családhoz is kapcsolható.

Történetindító kártyák

Valós vagy kitalált történet is választható. Egy kártyához 3–4 összefüggő mondat elég. A hallgató kérdezzen egy részletről, és ne sürgesse a mesélőt.

Visszajelzés a gyereknek

Megtaláltad a fontos részletet? A mondatod válaszol a kérdésre? Nagybetűvel kezdtél, és kitetted a mondatvégi írásjelet? Egy javítandó részletet válassz, majd javítsd ki!